

مروری بر عوامل تاثیرگذار بر استرس شغلی کارکنان آتش نشانی

سعید پرواسی

دانشجوی کارشناسی بهداشت، ایمنی و محیط زیست دانشگاه علمی و کاربردی شهر بابک

چکیده

در عصر حاضر، زمان قابل توجهی از زندگی افراد در محیط کار صرف می شود؛ که این امر، گاه تنش ها و حساسیت های مثبت و منفی را می تواند به همراه داشته باشد. استرس یک فاکتور مؤثر در ناکارآمدی سازمانی، جابجایی نیروی انسانی، غیبت های ناشی از کار، کاهش کیفیت و کمیت کار، افزایش هزینه های مراقبت از سلامتی و کاهش رضایت از شغل می باشد. با توجه به نقش اساسی کارکنان آتش نشانی در آمادگی در مواقع اضطراری، محیط شغلی آن ها در کانون تحقیقات بسیاری قرار گرفته است. در این مقاله ضمن بررسی مفهوم استرس شغلی و تاثیر آن بر روی مشاغل مهم و حیاتی؛ چون آتش نشانی، به بررسی مقالاتی که در داخل ایران به این موضوع پرداختند اشاره می کنیم و در نهایت به جمع بندی نکات مهم و کلیدی برای کاهش و یا کنترل تاثیر استرس شغلی بر روی کارکنان آتش نشانی می پردازیم.

واژگان کلیدی: استرس، استرس شغلی، آتش نشانی

مقدمه

نیروی انسانی از جمله مهمترین منبع هر سازمانی می باشد و بایستی توجه ویژه ای به آن داشت. استرس نوعی فرسودگی جسمی و روانشناختی است که بر اثر مشکلات محیط کار که به دلیل عدم تطابق نیازها و خواسته های کار، با توانایی های فرد وجود دارد بروز می کند. استرس از مسائل سازمان های امروزی است و می تواند هزینه های سنگینی برای سازمان ایجاد کند (مظفری و مقدم، ۱۳۹۵). استرس شغلی بر سلامتی افراد تاثیر می گذارد، کیفیت زندگی را کاهش می دهد و احتمال وقوع مصدومیت های ناشی از کار را بیشتر می کند (Pieper et al, 1989). در طی دهه های گذشته در تحقیقات متعددی نشان داده شده است که وظایف سازمانی یا شغلی که توأم با بارکاری زیاد و نیازها و مسئولیت های بیش از حد می باشند منجر به بروز ریسک های سلامتی زیادی می گردند. لازم به ذکر است که همه نتایج استرس منفی نیستند و گاهی استرس می تواند نتایج مثبتی نیز به دنبال داشته باشد (Mehon et al, 2015).

استرس شغلی نه تنها بر وضعیت جسمانی و روانی کارکنان تاثیرگذار است؛ بلکه بر زندگی خانوادگی و اجتماعی کارکنان نیز تاثیر منفی می گذارد. مطالعه پژوهش های گذشته درباره استرس نشان می دهد محققان از استرس و پیامدهای آن آگاه هستند؛ اما هیچ گونه اقدامی توسط آنان صورت نگرفته است و مکانسیم و ابزار مناسب برای رویارویی و کاهش استرس شغلی استفاده نکردند (Burman & Giri Goswami, 2018). استرس شغلی باعث کاهش کارایی فعالیت های روزانه و اختلال در جریان عادی زندگی می گردد و بر کارایی فردی و سازمانی اثر می گذارد و میزان شیوع آن در ایران بین ۲۳ تا ۵۰ درصد است (طباطبایی جبلی و همکاران، ۱۳۹۳). امروزه استرس به یکی از رایج ترین و پرهزینه ترین مشکلات محیط های کاری تبدیل شده است (و ثوقی نیری و همکاران، ۱۳۹۵). با توجه به اهمیت موضوع و همچنین اثرات اشاره شده، لزوم مطالعه جوانب مختلف استرس شغلی و عوامل مؤثر بر آن و همچنین پیامدهای ناشی از عدم اصلاح آن به امری ضروری در محیط های کاری امروز تبدیل شده است (Kazronian et al., 2013).

اگرچه فاکتورها و عواملی وجود دارد که در همه مشاغل مشترک هستند؛ اما در این که برخی از گروه های شغلی نسبتاً منحصر به فرد می باشند تردیدی وجود ندارد یکی از بهترین نمونه های چنین مشاغلی پرسنل آتش نشانی می باشد که طیف وسیعی از وظایف را بر عهده دارند که به وضوح آن ها را از سایر مشاغل متمایز می کند (Duraisingam, et al, 2009). در طی چند دهه گذشته بیشتر مطالعات در مورد سلامت آتش نشان ها مربوط به نوعی از خطرات است که به طور مستقیم با شغل مرتبط است. علاوه بر این توجه به تاثیرات حوادث آسیب زا معطوف شده است. با این حال یک جنبه اضافی از محیط آن ها یعنی عوامل استرس زا در محیط کار، روز به روز بیشتر مورد توجه محققان قرار گرفته است (Meyer, et al, 2012).

سازمان آتش نشانی و ماموران آن رکن اصلی سیستم ایمنی و امدادی یک کشور محسوب می شوند. ریسک و حساسیت بالا، شرایط کاری پیچیده و نامشخص، مواجهه مستقیم با انواع حوادث و عوامل زیان آور، نوبت کاری و ضرورت آمادگی پرسنل در هر شبانه روز موجب شده است تا آتش نشانی از جمله مشاغل سخت و زیان آور طبقه بندی گردد؛ لذا این عوامل باعث شده که میزان استرس در این گروه شغلی نسبت به مشاغل دیگر بیشتر باشد (Burbeck et al, 2002).

افراد در شرایط اضطراری و اورژانسی معمولاً استرس شغلی بیشتری نسبت به افراد دیگر در شرایط غیر اضطراری تجربه می کنند (Tommasi et al, 2021). از جمله مشاغل دشوار و پر استرس در دنیا شغل آتش نشانی می باشد. این گروه از مشاغل همیشه در حال آماده باش به سر برده و هنگامی که همه در حادثه می گیرند، آتش نشانان به دل حادثه می زنند و با اتفاقات و موقعیت های غیرمنتظره روبرو می شوند. در این مواقع همه چیز از حالت کنترل خارج گردیده و به همین دلیل هر ساله تعداد زیادی از این پرسنل در سراسر دنیا جان خود را از دست می دهند (Larson, 2004).

شغل آتش‌نشانی به دلیل خواسته های فیزیکی، بار ذهنی، حساسیت و خطر زیاد، پیچیدگی شرایط کاری، عوامل استرس‌زای محیطی و روانی پس از حادثه و آمادگی کارکنان در هر ساعت از شبانه روز در گروه مشاغل سخت و زیان آور طبقه‌بندی می‌شود. عوامل نامبرده بر کیفیت زندگی افراد شاغل در این حرفه اثر نامطلوبی برجای می‌گذارد و باعث اختلالات روحی می‌شود (An et al, 2015).

از آنجایی که بسیاری از پرسنل شاغل در سازمان‌های آتش‌نشانی به طور مستقیم با نجات جان افراد و کنترل حوادث در شرایط خاص روبرو هستند، هوشیاری کامل، ضرورت آمادگی با شرایط دشوار، خطرناک و نامشخص و تصمیم‌گیری سریع و مناسب از ملزومات کارشان می‌باشد و محور ارائه خدمات این سازمان‌ها را دانش و تجهیزات فنی و زمینه‌های فیزیکی محیط تشکیل می‌دهد. در این میان ضرورت دارد شرایط شغلی پرسنل به گونه ای طراحی گردد که یک فضای کاری امن، سالم و مناسب به لحاظ جسمی و روانی و در نتیجه آسایش و رضایت شغلی سازمانی فراهم گردد تا انگیزه لازم در ارائه هرچه بهتر خدمات افزایش یابد (درویشی و همکاران، ۱۳۹۳).

با توجه به تحقیقات داخلی درباره موضوع بررسی عوامل تاثیرگذار بر استرس‌شغلی کارکنان آتش‌نشانی و ضعف پیشینه مطالعاتی جامع و به روز در این زمینه، ما را بر آن داشت تا با انجام این پژوهش، به جمع بندی پژوهش‌هایی که قبلاً انجام شده بپردازیم و نکات مهم را به صورت دسته بندی در اختیار مسئولان و مدیران این سازمان قرار دهیم تا با اقدامات پیشگیرانه و کنترل‌کننده بتوانند استرس کارکنان خود را مدیریت کنند.

تاریخچه استرس

استرس از آغاز زندگی بشر، روی کره خاکی وجود داشته‌است. انسان از زمان غارنشینی نیز دچار استرس و فشارهای محیطی بوده‌است؛ مانند حمله حیوانات وحشی و گرما و سرما و... که از انواع استرس‌هاست؛ بنابراین نمی‌توان برای فشار روانی قید زمان را قائل بود؛ اما نوع و میزان درگیری‌ها با توجه به مقتضیات زمان تفاوت داشت (اسدی پور، ۱۳۹۰).

معنی اصلی کلمه استرس، دست‌کم به قرن ۱۵ باز می‌گردد که در واژه انگلیسی آکسفورد به معنای فشار، تنش و کنش فیزیکی آمده‌است.

- مارتین شفر^۱ در سال ۱۷۰۴ این واژه برای توصیف بدبختی و سختی به کار گرفته شد.
- در قرن نوزدهم معنای استرس به‌طور کلی دگرگون شد به‌طوری‌که استرس بیش از یک تجربه منفی بلکه به عنوان یک نیرو، فشار، تنش یا کوشش قوی فردی که با شی یا فرد دیگر یا قدرت‌های ذهنی و عضوی خود در تماس باشد بیان شد.
- در سال ۱۹۱۳ میلادی گاسیبر^۲ مفهوم واکنش را عنوان نمود و به نظر او واکنش پاسخ‌های عاطفی در برابر حادثه است.
- در سال ۱۹۳۳ والترکانن^۳ با ارایه مفهوم هموستازی بحث نوینی را در استرس پایه گذاری نمود و این اصطلاح را این‌گونه توصیف کرد "یک پاسخ پیچیده سیستم عصبی (مرکز سمپاتیک) در حیوان و انسان در برابر سرما، کمبود اکسیژن، پایین بودن قند خون و پایین بودن فشار خون".

¹ Martin schaffer

² Gasiber

³ Walter canon

- در سال ۱۹۳۶ دانشمندان استرس را نوعی نیرو دانستند، تا این که هانس سیل^۱ دانشمند و محقق کانادایی مفهوم جدیدی از این واژه در علم پایه گذاری نمود و پس از آن نیز در دهه دوم و سوم قرن هشتم، این عبارت با تعاریف فراوانی همراه شد و مدت ها برای توصیف رفتار تجربه شده فرد به کار می رفت.

تعریف استرس

هانس سیل^۲ معروف به پدر استرس مدرن اصطلاح استرس را ترسیم کرد. کلمه استرس از واژه لاتین (Stringere) اقتباس شده است.

- هانس در سال ۱۹۳۶ استرس را به عنوان سندروم تعریف کرد. وی استرس را پاسخ غیر اختصاصی بدن در جهت محرک های مضر توصیف کرد.

- ریچارد کارلسون^۳ استرس را این گونه تعریف می کند: یک شکل اجتماعی پذیرفته شده از یک بیماری روانی.

- در لغت نامه پزشکی استرس پیامدهایی است که یک ساختار یا ارگانیسم به وسیله نیروهای مختل کننده تعادل و ایجاد کننده از هم گسیختگی دچار واکنش های حاد می شود (غلامی و صالح، ۱۳۸۷).

- در لغت نامه وبستر: استرس را به عنوان فشار یا تنش تعریف کرد.

- در لغت نامه علم رفتار (۱۹۷۳) استرس را به عنوان یک حالت تنش ذهنی یا فیزیولوژیکی که تغییراتی در سیستم اعصاب خود مختار ایجاد می کند تعریف کرد.

- در تعریف دیگری استرس را عکس العملی می داند که به منظور سازگاری با عامل یا موقعیتی که فشار روانی یا فیزیکی بر فرد وارد می سازد، در وی ایجاد می شود (Ivancevich & Matteson, 1980).

- این واژه ابتدا در قرن هفدهم برای توصیف بدشاندی یا مشکلات در زندگی به کار گرفته می شده است؛ اما تعاریف جدید استرس که در برگیرنده مفاهیم جدیدی می باشد تا حدودی متفاوت با مفهوم پیشین است. در یک تعریف، استرس حالتی بیان شده است که در آن فرد با موقعیت ها و فرصت ها؛ موانع و محدودیت ها یا نیازها و انتظاراتی مواجه می شود، که نتایج حاصل از آن ها برای او مهم است؛ اما امکان تحقق نتایج مذکور نامطمئن و غیرقابل پیش بینی دقیق می باشد (Schuler, 1980).

- بطور کلی استرس یک واکنش تطبیقی به یک عامل محیطی (بیرونی) است که پیامدهای فیزیولوژیک، رفتاری، شناختی و روانشناختی زیادی برای هر فرد خاص در پی دارد و فرد را از حالت نرمال خارج می کند (قلی پور، ۱۳۹۱).

- فشار روانی یا استرس عبارت است از واکنش های جسمی، ذهنی و عاطفی که در نتیجه تغییرات و نیازهای زندگی فرد تجربه می شود. تغییرات می تواند بزرگ یا کوچک باشد و پاسخ افراد به این تغییرات متفاوت است. برخلاف تصور بسیاری از افراد، استرس تنها مربوط به محیط های کاری نیست. گذر از هر مرحله ی زندگی که کار هم جزئی از آن محسوب می شود استرس و فشارهای خاص خود را به همراه دارد (دیانت نسب و همکاران، ۱۳۹۳).

¹ Hans Seyle

² Hans Seyle

³ Richard Carlson

استرس شغلی^۱

استرس شغلی به عکس العمل فرد در برابر تهدیداتی که از ویژگی‌های کار آن‌ها نشأت می‌گیرد اطلاق می‌شود (صادقیان و آهنگیان، ۱۳۹۶).

ابعاد استرس شغلی

بار کاری نقش^۲: عدم حمایت لازم در سنگین‌تر شدن وظایف شغلی

بی کفایتی نقش^۳: عدم تناسب بین مهارت‌ها و آن‌چه شغل از فرد انتظار دارد، مرتبط با تناسب میزان مهارت، تحصیلات و ویژگی‌های آموزشی و تجربی فرد با نیازهای محیط کار

دوگانگی نقش^۴: ابهام در وظایفی که از فرد انتظار می‌رود انجام دهد و چگونگی ارزیابی آن مرتبط با آگاهی فرد از اولویت‌ها و انتظارات محیط کار و معیارهای ارزشیابی است.

محدوده نقش^۵: احساس شک و تردید در بیان مطالبات و روشن نبودن حدود اختیارات مرتبط با تضادهای فرد از نظر وجدان کاری و نقشی است که از او انتظار می‌رود.

مسئولیت^۶: احساس فشار ناشی از کار با همکارانی که مشکل‌ساز هستند. مرتبط با احساس مسئولیت از نظر کارایی و رفاه دیگران در محیط کار است.

محیط فیزیکی^۷: عوامل فیزیکی یعنی متغیرهای سخت که بر رفتار کار اثر می‌گذارند. مهم‌ترین عوامل فیزیکی عبارتند از: صدا، نور، حرارت، رطوبت، رنگ (بهرامی و همکاران، ۱۳۹۰).

عوامل موثر بر استرس شغلی کارکنان آتش‌نشانی با توجه به تحقیقات داخلی

پرندهو (۱۴۰۱) در مقاله‌شناسایی عوامل موثر بر کاهش استرس‌های شغلی آتش‌نشان‌ها- مطالعه موردی شهر تهران، نشان داد افرادی که دارای سابقه شغلی، تحصیلات و سن بالایی هستند از استرس کمتری برخوردار هستند.

چگینی و پور مهدوی (۱۴۰۱) در مقاله عوامل ایجادکننده استرس‌های عصبی در کارکنان سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی شهر قزوین، به منظور تعیین عوامل استرس‌زا: شامل ویژگی نقش (ابهام نقش- گرانباری نقش- کم باری نقش- ناسازگاری نقش) ویژگی شغل (تنش شغلی- تکرار کار- بی ثباتی شغل- نوبت کاری) ویژگی وظیفه (تنوع وظایف- خودمختاری- مسئولیت- دانش و مهارت) و شرایط فیزیکی محیط کار (آلودگی هوای محیط- سختی کار- ناراحتی جسمی- دیر رسیدن به محل حادثه) مورد بررسی قرار گرفت. نتایج آزمون همبستگی پیرسون نشان داد که تنها میان ویژگی وظیفه و عملکرد کارکنان

¹ Job Stress

² Role workload

³ Incompetent of role

⁴ Role ambiguity

⁵ Role boundary

⁶ Responsibility

⁷ Physical enviroment

رابطه معنی داری وجود دارد و بین سایر عوامل ایجاد کننده فشار عصبی و عملکرد کارکنان رابطه معنی دار خطی با یکدیگر وجود ندارد.

جعفری ندوشن و طهماسبی آبدر (۱۳۹۹) در مقاله عوامل موثر بر استرس شغلی آتش نشانان که به صورت مروری به جمع بندی این عوامل پرداخته است، نشان می دهد؛ بیشترین عوامل استرس زای شغلی در آتش نشانان، شامل: عدم داشتن اختیار در تنظیم ساعات کاری و استراحت، بی عدالتی سازمانی و رفتار نامناسب از سوی مدیریت، عدم حمایت کافی از سوی سرپرست، درگیری های بین فردی، تقاضای شغلی بالا، نداشتن امنیت شغلی و شرایط فیزیکی محیط کار می باشد.

مددی زاده و همکاران (۱۳۹۸) در مقاله بررسی عوامل موثر بر استرس شغلی کارکنان سازمان آتش نشانی شهر کرمان، نشان دادند سابقه کار، عملکرد، سلامت روان، شیفت کاری ارتباط معناداری با استرس شغلی دارند.

رحیمی (۱۳۹۸) در مقاله بررسی میزان ارتباط استرس شغلی با فرسودگی شغلی ماموران آتش نشانی شهر تهران، نشان داد تاثیر استرس در ارتباط با سن، رابطه منفی معنادار است. بر اساس تقسیم بندی کارازک این شغل در گروه فعال و نه گروه با استرس شغلی بالا، قرار می گیرد. در مقیاس فشارکاری زمانی نیز میزان استرس شغلی بالا می باشد میزان استرس شغلی در افراد جوان تر و در کسانی که شغل دوم داشته اند به صورت معنا داری افزایش نشان می دهد.

صادقی خراشاد و همکاران (۱۳۹۷) در مقاله تعیین اختلالات استرس پس از سانحه به وسیله مقیاس MISSISSIPI در بین آتش نشانان شهر بیرجند، نشان دادند آتش نشانان از اختلالات استرس پس از سانحه متوسط رنج می برند و دلیل آن ماهیت کاری این گروه شغلی است. این عامل می تواند بر رفتار، علایق و کیفیت زندگی افراد تاثیر منفی بگذارد. فاکتورهای متعددی از قبیل افزایش حمایت های اجتماعی از سمت همکاران و سرپرستان و خانواده، ایجاد حس عزت نفس در محیط کاری، نقش شوخ طبعی از سوی همکاران در محیط کار و آموزش هایی که به افزایش مقاومت فرد کمک می کنند مانند آموزش چابکی ذهنی و قدرت روانی به عنوان فاکتورهای حفاظتی در برابر ابتلا به PTSD¹ (اضطراب پس از حادثه) شناخته شده اند. پیاده سازی استراتژی های مقابله با اختلالات روانی باعث می شود آتش نشانان پس از مواجهه با رویدادهای آسیب زا، راحت تر بتوانند به شرایط بهینه خود بازگرداند و این منتج به بهبود کیفیت زندگی و افزایش بهره وری شغلی آنان خواهد شد.

بلقن آبادی و همکاران (۱۳۹۷) در مقاله تاثیر بارکاری ذهنی بر سطح استرس و کیفیت زندگی شغلی کارکنان آتش نشانی استان خراسان رضوی، نشان می دهند که آتش نشانی به علت خواسته های فیزیکی، کار زیاد و فعالیت هایی همچون دویدن، بالا رفتن، واکنش سریع در موقعیت های مختلف، بارکاری ذهنی بالایی را در آن باید متحمل شوند و این تغییرات ناگهانی وضعیت های کاری استرس روانی زیادی را به آتش نشانان وارد می کند. آزمون آماری نشان داد بین استرس شغلی و کیفیت زندگی با بارکاری ذهنی ارتباط معناداری وجود دارد. بارکاری شامل: نیاز ذهنی، نیاز فیزیکی، نیاز زمانی، میزان تلاش، سطح عملکرد و احساس سردی و ناکامی

درویشی و همکاران (۱۳۹۳) در مقاله بررسی عوامل موثر بر استرس شغلی در پرسنل آتش نشانی شهر سنندج، نشان دادند که نوع شغل، سابقه کار و رضایت از شغل ارتباط معناداری با استرس شغلی دارد. در این مقاله استرس شغلی افرادی که سن کمتر

¹ Posttraumatic stress disorder

داشتند و مجرد بودند و سابقه کاری کمتری داشتند از سایرین بیشتر بود؛ ولی با این حال بین استرس و وضعیت تاهل رابطه‌ای پیدا نشد.

در مقاله حسن زاده و همکاران (۱۳۹۰) با عنوان بررسی برخی عوامل مرتبط با استرس‌شغلی آتش‌نشانان سازمان آتش‌نشانی تهران، ارتباط بین استرس شغلی با متغیرهای مورد مطالعه (وضعیت تاهل، سابقه کار، محیط فعالیت، تاثیر بر عملکرد، خستگی و کسالت، شغل دوم، سلامت‌روان، سن، شیفت‌کاری) بررسی شد. نتایج نشان داد که سابقه کار، عملکرد، شیفت‌کاری و سلامت‌روان، ارتباط معناداری با استرس‌شغلی دارد و سایر متغیرها با استرس‌شغلی رابطه معناداری ندارند؛ همچنین نتایج این مقاله نشان داد استرس بر کاهش تمرکز فکری، کاهش انگیزه کاری و نارضایتی موثر است.

نتیجه‌گیری

با بررسی مقالات نوشته شده در داخل ایران درباره موضوع بررسی عوامل موثر بر استرس‌شغلی کارکنان آتش‌نشانی، مواردی که استرس پرسنل را بالا می‌برد را به سه دسته ویژگی‌های فردی، محیط کار و مدیریت تقسیم می‌شوند که در ادامه به آن‌ها اشاره می‌کنیم.

• ویژگی‌های فردی

شامل: تحصیلات (دانش و مهارت)، سابقه کار، مسئولیت‌پذیری، سلامت روان کارکنان، بر میزان استرس آن‌ها تاثیرگذار است؛ که البته سلامت‌روان هم شامل ویژگی فردی و هم مربوط به شرایط ایجاد شده در محیط کار هم می‌شود. هر چه میزان سلامت‌روان بالاتر باشد کارکنان می‌توانند استرس خود را کنترل یا مدیریت کنند. نوع شغل و سابقه کار از عوامل اصلی موثر بر استرس‌شغلی می‌باشد. بازنگری به وضعیت شغلی آتش‌نشانان، بررسی و تعیین دقیق عوامل استرس‌زای شغلی در راستای تعدیل آن‌ها و نیز آموزش روش‌های مقابله با استرس به افراد متقاضی به این حرفه و همچنین داشتن پرسنل کافی جهت تعویض شیفت‌های کاری از جمله پیشنهادهایی است که برای کاهش استرس شغلی در نتیجه حفظ سلامت روان افراد شاغل در این حرفه مطرح می‌باشد.

• شرایط محیط کار

شامل: تنوع وظایف، آزادی عمل در تعیین زمان استراحت و ریکاوری، درگیری‌های بین فردی، واکنش سریع در عملیات‌ها. با توجه به اینکه کارکنان آتش‌نشانی در معرض خطر ابتلا به استرس‌شغلی قرار دارند این امر، لزوم آموزش مهارت‌های مقابله‌ای برای این افراد را خاطر نشان می‌سازد.

• موارد مدیریتی

شامل موارد: بی‌عدالتی سازمانی، رفتار نامناسب از سوی برخی مدیران، عدم حمایت کافی از سوی مدیران، نداشتن امنیت شغلی، شیفت‌کاری، فعالیت زیاد، بارکاری ذهنی. کارکنان آتش‌نشانی به علت داشتن بارکاری ذهنی زیاد، در معرض خطر اختلالات استرس‌شغلی قرار دارند که باعث کاهش رضایت شغلی می‌شود و بر سطح زندگی افراد نیز اثر

می‌گذارد؛ بنابراین بهبود وضع بارکاری امری ضروری است. با توجه به این که استرس می‌تواند با به هم زدن تعادل جسمی و روانی افراد و کاهش کارایی آن‌ها، نتایج زیان‌آوری را برای فرد و سازمان به همراه داشته‌باشد؛ لذا جهت کنترل این عوامل مواردی از جمله بازنگری وضعیت شغلی آتش‌نشان‌ها، بررسی دقیق عوامل استرس‌زای شغلی در راستای تعدیل آن‌ها، آموزش مدیریت استرس، حمایت‌های حرفه‌ای از افراد و داشتن پرسنل کافی جهت تعویض شیفت‌های کاری پیشنهاد می‌گردد.

منابع

- اسدی پور، محمد، ۱۳۹۰. الگوی عوامل مرتبط با مدیریت استرس در پلیس پیشگیری، پایان نامه دانشگاه علامه طباطبایی
- بهرامی، عباس، اکبری، حسین، موسوی، غلامعباس، حنائی، میترا، رضانی، یدالله، ۱۳۹۰، استرس شغلی در پرستاران بیمارستان های شهرکاشان طی سال ۱۳۸۸، فصلنامه علمی-پژوهشی فیض، پانزدهم(۴)، ۳۶۶-۳۷۴
- درویشی، ابراهیم، صادقی، فاطمه، ساعد پناه، کیوان، ۱۳۹۳، بررسی عوامل موثر بر استرس شغلی در پرسنل آتش نشانی (یک مطالعه مقطعی)، مجله تحقیقات نظام سلامت ۱۳۹۴، ۱۱(۱)، ۱۹۲-۱۸۴
- دیانت نسب، مدینه، جاویدی، حجت الله، بقولی، حسین، ۱۳۹۳، نقش واسطه گری استرس شغلی در رابطه بین سرمایه روانشناختی با عملکرد شغلی کارکنان، نشریه روش ها و مدل های روان شناختی، ۱۴(۵)
- صادقیان، سمانه، آهنگیان، محمدرضا، ۱۳۹۶. مدل یابی رابطه استرس شغلی و قصد ترک شغل کارکنان با نقش تعدیل گر قاطعیت مدیر، پژوهش های مدیریت منابع انسانی، هفتم(۱)، ۸۹-۱۰۶
- طباطبایی جبلی، زهرا، دلاور، علی، برجعلی، احمد، ۱۳۹۳، بررسی رابطه متغیرهای سازمانی و استرس شغلی به شیوه فراتحلیل، فصلنامه اندازه گیری تربیتی، پنجم(هفدهم)، ۱۹۳-۱۷۳
- غلامعلی، افروز، صالح، علیرضا، ۱۳۸۷، استرس در محیط های شغلی و روش های مقابله، تهران: انتشارات دانشگاه الزهرا
- قلی پور، آرین، ۱۳۹۱. مدیریت منابع انسانی (مفاهیم تئوریکها و کاربردها)، انتشارات سمت
- مظفری، محمد مهدی، مقدم، ناهید، ۱۳۹۵، تاثیر استرس شغلی بر رضایت شغلی، کنفرانس بین المللی مدیریت تغییر و تحول
- وثوقی نیری، عبدالله، روح الهی، احمدعلی، محمد حسین، حمید، ۱۳۹۵، بررسی تاثیر استرس شغلی بر سلامت عمومی و عملکرد شغلی کارکنان مراقبت پرواز، دومانهنامه سلامت کار ایران، ۱
- An S-J, Chung YK, Kim BH, Kwak KM, Son J-S, Koo J-w, et al, The effect of organisational system on self-rated depression in a panel of male municipal firefighters, Annals of occupational and environmental medicine, (2015) ;27(1): 1
- Burbeck R, Coomber S, Robinson SM, Todd C, Occupational stress in consultants in accident and emergency medicine: a national survey of levels of stress at work, Emerg Med J (2002); 19(3):234-8
- Burman, R, & Giri Goswami, T, (2018). Asystematic Literature Review of Work Stress, Internatioal journal of managment Studies, 3(9), 112-132
- Duraisingam V, Pidd K, Roche A, The impact of work stress and job satisfaction on turnover intentions: A study of Australian specialist alcohol and other drug workers, Drugs: Education, Prevention & Policy 2009;16(3):217-31
- Ivancevich, J, & Matteson, M, (1980), Stress and Work, Stress and Work ;Illionis: Scott: Foresman

Kazronian , S, Zakerian, S, Saraji, J, & Hosseini, M, (2013), Reliability and Validity study of the NIOSH Generic Job Stress Questionnaire (GJSQ) among Firefighters in Tehran city

Larson LL, Internal auditors and job stress. Managerial Auditing J (2004), 9(9):1119-30

Mehon, B, Praveensal, C, & Madhu, G, (2015), Determinants of job stress in chemical process industry: A factor analysis approach Work

Meyer EC, Zimering R, Daly E, Knight J, Kamholz BW, Gulliver SB. Predictors of posttraumatic stress disorder and other psychological symptoms in traumaexposed firefighters. Psychological services. 2012 Feb;9(1):1

Pieper , C, Lacroix , A, & Karasek, R, (1989), The relation of psychosocial dimensions of work with coronary heart disease risk factors: a meta-analysis of five United States databases, Am J Epidemiol, 483-494

Schuler, R, (1980). Definition and Conceptualization of Stress, In Organizations, Organizational Behavior and Human Performance; McGraw

Tommasi M, Conte MM, Saggino A, Stress, psychological disease, psychological well-being and personality in Italian firefighters compared to other working categories. Cogent Psychology. (2021) Dec 31;8(1):1912249

A review of the factors influencing the Occupational stress of firefighters

Saeed Parvasi

BA student of Health, Safety and Environment, Shahrababak Scientific and Applied University

Abstract

In today's age, a significant time of people's life is spent in the workplace, it can bring positive and negative tensions and sensitivities. Stress is an effective factor in organizational inefficiency, turnover of human resources, absenteeism due to work, decrease in quality and quantity of work, increase in health care costs and decrease in job satisfaction. Considering the essential role of firefighters in emergency preparedness, Their work environment has been the focus of many researches In this article, while examining the concept of occupational stress and its impact on important and vital jobs such Firefighter, We refer to the review of articles that dealt with this issue inside Iran And finally, we summarize important and key points to reduce or control the impact of Occupational stress on firefighting employees.

Keywords: stress, Occupational stress, Firefighter